

MOTORZESDAAGSE

Off the road in Drente

Jan Abrahamse

• Er bestaan vergevorderde plannen om in 1993 de internationale motorzesdaagse in Drente te houden. Gedeputeerde Staten hebben na ampel overleg geen bezwaar tegen dit motorgebeuren. Wel zijn er voorwaarden gesteld. Politici staan niet te juichen en de natuur- en milieubeweging vindt dat GS zich volstrekt ongelofwaardig maakt door dit evenement toe te staan waarbij routes gekozen zijn die over zandpaden langs natuur- en stiltegebieden gaan. Een gesprek met Quirin Smeele van de Milieuraad Drenthe en Herman Lange, gedeputeerde ruimtelijke ordening en landschaps- en natuurbeheer.

Haaks op de Asserstraat in Rolde loopt een zandweg richting Balloo waarover de motoren mogelijk gaan rijden. Een verkeersbord maakt ons duidelijk dat hier niet met motorvoertuigen gereden mag worden. Er ligt hier een pas aangelegd schelpenpad. Dit pad zal niet een lang leven beschoren zijn als hier met honderden motoren gereden wordt. 'Er zijn hier bosanmonen, die met hun korte wortelstokken het motorgeweld niet zullen overleven', vertelt Quirin Smeele tijdens een bezoek aan een van de kwetsbare plaatsen langs een van de routes die door het motorgeweld aangedaan wordt. Aan het eind van deze weg gaat de route rechtsaf. Links kijken we uit over het dorpje Balloo. Over de oude spoorbaan gaat de route verder, die hier langs een bosgordel loopt. Het vormt een onderdeel van een lange afstandswandelpad. Langs de spoorbaan staat veel brem. Rechts ligt de bosgordel tegen het dorp Rolde aan, links ligt de es van Balloo. Aan het eind van het zandpad naast de oude spoorbaan gaat de route links langs een fietspad naar Balloo. Buiten het dorp zit je aan de rand van het Drentse A gebied, hetgeen landschapelijk beschermd is. Bij de driesprong gaat de

route rechtdoor. Naar beide kanten wordt het landschap zeer open en wordt planologisch beschermd. De crossroute gaat hier dwars over de landerijen.

Imago Drente

De bedoeling is dat de motorzesdaagse, die bestaat uit 3 routes van 300 km, gereden wordt in oktober 1993. Zo'n route wordt twee keer gereden. Het is het zgn. off-the-road rijden, dat betekent dat een groot deel van die routes over zandwegen loopt. Ook over landbouwgronden zal gereden worden. Jaarlijks wordt deze internationale motorzesdaagse gereden. De organisatie is in 1993 in handen van de Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging (KNMV). Een en ander betekent dat zo'n 400 motorcrossers verwacht worden, die zo'n

paar duizend begeleiders meenemen. Een bijkomend verschijnsel is dat er zeer veel motorrijders uit Europa deze dagen zullen bezoeken. Smeele: 'Een zelfde verschijnsel zie je bij de TT races. Er worden totaal 50.000 bezoekers verwacht en een belangrijk deel zal op de motor komen'.

Waarom heeft de bij uitstek fietsprovincie Drente behoefte aan motorfietsen?

Quirin Smeele: 'Het imago van Drente is volgens mensen in de recreatieve sector een wat druffe en stille provincie. Met activiteiten als onderhavige zou dat imago opgepept worden. Daar staat echter tegenover dat het imago van rust en ruimte een enorme knauw krijgt.'

De KNMV heeft aan de provincie gevraagd hun medewerking te verlenen voor een dergelijk evenement dat ook al in 1984 in Drente heeft plaatsgevonden. Het aantal bezoekers, de publiciteit in binnen- en buitenlandse media en de nodige revenuen (f 8 a 9 miljoen hoofdzakelijk in de horeca) waren volgens de provincie hoogtepunten. Bij die gebeurtenis heeft de provincie duidelijk gezegd dat het een éénmalige zaak is, omdat de KNMV toen 75 jaar bestond. Alle bezwaren van de milieuorganisaties werden toen van tafel geveegd onder het mom dat het maar eenmaal zou plaats-

Internationale motorzesdaagse in Drente anno 1984

Rob de Groot

vinden. De huidige bezwaren van de Milieuraad Drenthe worden door de meerderheid van de provinciale staten onderschreven. Gedeputeerde Jur Stavast van sportzaken heeft letterlijk gezegd: *'Wij kunnen niet anders dan aan de KNMV toezeggen om mee te werken.'* De Milieuraad heeft een bezwaarschrift geschreven in november 1991 en daar nog niets op gehoord. Na een maand is de Raad van State gevraagd in te grijpen, omdat de provincie in gebreke is gebleven bij de behandeling van hun bezwaar. In de rechtspraak beschouwt men dat als een fiktieve weigering om aan de bezwaren tegemoet te komen. *'Bestuurlijk gezien is dat een bijzonder kwalijke zaak,* aldus Quirin Smeele. De kans dat het niet doorgaat is moeilijk in te schatten. *'Onze protesten zijn sterk op het juridische vlak. De onderbouwing van de provincie is zo slecht daar waar ze terugkomt van*

een eerder genomen beslissing, zo dat de Raad van State wat dat betreft ons in het gelijk zal kunnen stellen.' Het valt ook niet te rijmen met het streekplan, de aanwijzing van stiltegebieden, e.d. Smeele: *'In mijn werk tracht ik mij te verplaatsen in de gedachtenwereld van de bestuurders, maar soms is dat onmogelijk. Wat GS hier in het Drentse A gebied toestaat klopt gewoon niet ten opzichte van hun eigen beleid. Het Drentse A gebied is aangewezen als stiltegebied, de natuur staat er voorop. De soorten die er voorkomen, moeten het van de rust hebben.'*

Schade

De meest directe schade is aan de zandwegen en de bermen. Bermen zijn de laatste plekken waar zeldzame soorten voorkomen als de vliegenzwam. Bosanemonen zullen voor decenia verdwenen zijn.

Oude spoorbaan noord van Rolde

Na de motorzesdaagse in 1984 is alleen onderzoek gedaan in het Norgerholt. Smeele: *'De grond was ontzettend dichtgeklonken. Bepaalde planten waren totaal verdwenen. Het beheer dat nu in een natuurgebied wordt gedaan, wordt na een motorcross tientallen jaren teruggeschoefd. Een zeldzaam zoogdier dat in Drente voorkomt is de das. Een route liep over een dassenburcht, dat stukje route is overigens omgelegd. De KNMV heeft het idee als we nu maar om de dassenburcht heen gaan, dan verstoren we het beest ook niet. Een das heeft echter een paar vierkante kilometers leefgebied, dus is een dergelijke activiteit uitgesloten. De weidevogels zijn er niet in die periode, maar een deel van de routes gaan door rustgebieden voor trekvogels, o.a. voor ganzen en die zijn er wel in die tijd. Drente is heel belangrijk voor roofvogels, omdat het relatief een rustige provincie is.'* Een indirect

effekt is dat de motorzesdaagse de klimax is voor de motorsport. Tegenwoordig vindt er bijna elk weekend in Drente een motorcross plaats. De vrees van de Milieuraad is terecht: Het gevolg van de zesdaagse is dat allerlei motorclubs een geweldige stimulans krijgen om activiteiten te ontwikkelen. Er zullen, evenals na 1984, veel off-the-road wedstrijden georganiseerd worden. Daarnaast heb je een grote groep off-the-road rijders die het individueel en ongecontroleerd doen.

Alle natuur- en milieugroepen hebben bezwaren met name Natuurmonumenten, Milieuraad Drenthe, Drents Landschap, het IVN, plaatselijke milieugroepen, de Vereniging Das en Boom, Vogelbescherming en de Stichting Natuur en Milieu. Horeca, VVV en recreatieclubs houden zich muistil.

Moelijk, heel moeilijk

Om het standpunt van GS te venemen bellen wij met gedeputeerde Herman Lange (46), die ons in eerste instantie verwijst naar kollega Stavast van sportzaken en even later naar kollega Kool die milieu in haar portefeuille heeft. Als we daarna stellen dat we als redactie van Noorderbreedte niet in eerste instantie geïnteresseerd zijn in de sportieve en milieuhygiënische zaken (de laatste laten zich makkelijk raden) van de motorzesdaagse, maar juist in de kwesties van landschaps- en natuurbeheer, zaken die juist Lange in zijn portefeuille heeft, stemt hij toe.

Geassisteerd door twee medemerkers J. Lever van de afdeling verkeer en vervoer en J. Grotenhuis van de afdeling ruimte en groen, zijn de eerste woorden van Lange: *'Moeilijk hoor deze kwestie, heel moeilijk, maar als ik eenmaal ja gezegd heb, dan sta ik er ook voor.'*

In juni 1990 had de KNMV het verzoek om medewerking gedaan. In oktober 1991 besluit GS mee te werken. Waarom duurde dat zo lang?

Lange: *'In 1984 hebben we de motorzesdaagse hier gehouden. Tussen '84 en '91 is er op het gebied van het milieu een heleboel veranderd. Wij hebben een streekplan vastgesteld, een natuurbeleidsplan is er gekomen, het NMP plus is verschenen, met andere woorden wij kijken ook wel wat anders tegen de wereld aan. Toen de aanvraag voor de nieuwe zesdaagse kwam, hebben we de*

oude stukken er bij gepakt. Voor we ja of nee zouden zeggen, wilden we eerst weten om welke routes het gaat. De routes die in 1984 gereden zijn kwamen niet meer in aanmerking. We hebben duidelijke voorwaarden gesteld. Zo blijven we uit natuurgebieden, de randen van de bossen moeten zoveel mogelijk vermeden worden, stiltegebieden zijn verboden, nationale parken moeten vermeden worden. De rijders moeten veel meer gebruik maken van landbouwgronden. De routes zijn door de KNMV aan ons voorgelegd. Met een aantal zijn we niet akkoord gegaan. Doordat de routes voor 90 % veranderd zijn, vormen ze nu geen argument meer om dit evenement te weigeren. We hebben een kaart gemaakt met de routes. Die kaart is wel openbaar, maar we brengen hem niet naar buiten, omdat wij niet willen dat motorliefhebbers nu al die routes gaan rijden.'

Heeft de provincie overwogen om de motorzesdaagse zonder meer af te wijzen, te meer daar het in 1984 slechts een eenmalig gebeuren zou zijn, omdat de KNMV toen 75 jaar bestond?

'We hebben niet meteen de zaak afgewezen, want we vinden dat Drente iets meer is dan alleen een provincie van

rust en ruimte. Het is ook een provincie waar de grootste motorstad van Nederland ligt, met een geweldige infrastructuur op de TT baan. Drente kent een groot aantal motorliefhebbers. Andere positieve elementen zijn het belang voor de horeca en de naamsbekendheid van Drente.

Die brief van 1984 is poly-interpretabel. De een vond dat de eenmaligheid betrekking had op het evenement, de andere vond dat het alleen op de routes van toepassing was. Dat speelde in het vorige college en daar maakte ik ook deel van uit. Je hebt zo'n vraag bestuurlijk te beantwoorden. Iedereen was natuurlijk niet even enthousiast. Het is niet aan de orde wat Herman Lange er persoonlijk van vindt.'

Maar het is wel Herman Lange die gedeputeerde is voor ruimtelijke ordening en natuur- en landschapsbeheer.

'Ja zeker, vandaar dat hij ook zeer kritisch was. Je kunt dat dan ook alleen toestaan als de routes aanvaardbaar zijn. Mijn enthousiasme was niet groot, maar je zit met een collegiaal bestuur en die moet een afweging maken.' Een mindersheidsstandpunt was wellicht een optie?

'Wat verandert daardoor?'

Zandpad Rolde richting Balloo

Rob de Groot

Rob de Groot

Duidelijkheid bij de gedeputeerde voor ruimtelijke ordening en natuur- en milieubeleid.

'Of een schijnbaar duidelijkheid. Uiteindelijk vond ik de routes die gekozen zijn aanvaardbaar. Twee andere motorevenementen in Norg en Havelte gaan dat jaar niet door, dat is enige compensatie. Overigens een kollege bepaalt niet in de eeuwigheid wat hier wel of niet gebeurt.'

Wezensvreemd element

Hoe kijkt GS aan tegen grote internationale evenementen waarmee Drente in de picture komt? Licht er een grens wat volgens GS wel en niet kan? Bijvoorbeeld de wereldspelen voor gehandicapten past prima in het beleid, kennelijk de motorzesdaagse ook.

'Met de nodige aanpassingen, één keer in de tien jaar, ja'
Hoe zit dat met de Wereld Jamboree, internationa-

le off-the-road wedstrijden met vier-wiel aangedreven motoren, luchtvaartshows en grote jachtev evenementen?

'Daar zit een duidelijk verschil in. Ik kan me niet voorstellen dat GS toestemming zou geven voor een grote autorace op het TT circuit in Assen. Dat is een wezensvreemd element in dat gebied wat tegen een woonwijk aanligt.'

Is een motorzesdaagse door natuur- en landbouwgebieden dan geen wezensvreemd element?

'Nee, want in Drente wordt heel veel gecroost en de provincie kent bloeiende motorverenigingen. Andere grootschalige evenementen zullen we niet zo gauw toestaan, hoewel we er geen duidelijke criteria voor hebben. We beoordelen van geval tot geval.'

Waarom zitten er toch in de routes kleine bos- en

Quirin Smele bij bruggetje over Anderse diepje. Hier passeert de motorzesdaagse het Drentse A gebied

natuurgebieden waardoor heen gereden wordt? *'Dat is op twee plaatsen het geval bij Rolde en bij Havelte.'*

Jan Grotenhuis: *'Om het kwetsbare gebied bij Norg te ontzien hebben we voorgesteld dat traject te verleggen naar de Veenkoloniën. Om die route vanaf het startpunt bij de TT baan te bereiken, was de enige mogelijkheid de oude spoorbaan bij Rolde. We laten het gehele stroomdalgebied van de Drentse A liggen, behalve daar waar de route het Anderse diepje kruist.'*

Lange: *'Bij Havelte loopt de route een eindje over een tankbaan en daar maak ik me dus niet druk over.'*
Is het na-ijleffect niet groot van dit soort evenementen? Bij de TT is dat ook het geval. Het stimuleert de lokale bevolking ook door landerijen en

over zandwegen te crossen?

J. Lever: *'Je mag het publiek dat de TT races bezoekt absoluut niet vergelijken met het publiek dat de motorzesdaagse bezoekt. Het is een totaal andere sport. Het publiek van de motorzesdaagse wordt per bussen vervoerd, zodat ze zich niet zelf met auto's en motoren kunnen verplaatsen'.*

Welke garanties geeft GS dat er geen schade optreedt en wordt er ook gecontroleerd?

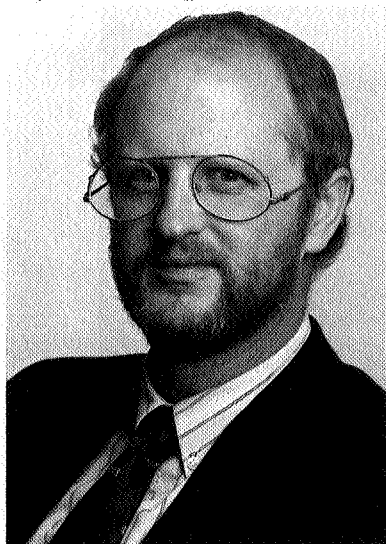
Lange: *'Er wordt uitgebreid gecontroleerd door de KNMV. Eventuele schade wordt door hen hersteld'.*

Wat moet er gebeuren wil GS de medewerking als nog intrekken?

'Alleen als er niet aan onze voorwaarden wordt voldaan. Als gemeenten of grondeigenaren tegen de route of zelfs de gehele zesdaagse zijn, dan is er maar een oplossing: de route zal verlegd moeten worden en anders gaat de motorzesdaagse niet door. De KNMV moet met de gemeenten en eigenaren onderhandelen, de provincie bemoeit zich daar niet mee. Als de Raad van State uitsprekt dat het evenement niet doorgaat, is het ook einde verhaal'.

De natuur- en milieu-organisaties vinden dat de

Gedeputeerde Herman Lange

motorzesdaagse niet op zichzelf staat. Zij constateren een toenemende verstoring door allerlei georganiseerde en ongeorganiseerde motorsporten en toerritten. Wat is de mening van GS hierover?

'Wij proberen door middel van de nota Lawaaisporten sturing te geven aan de toenemende verstoring door motorsporten en toeristen. Het is echter een heidens karwei om iedereen zo ver te krijgen dat hij meedoet. Wij hebben een voorstel om de lawaaisporten te centreren in zes lokaties, maar als de gemeenten niet meewerken dan is het verrekke moeilijk om dat te realiseren.'

Wat raadt u de milieubeweging aan om te doen?

'Ik deel de zorg van de natuur- en milieubeweging volledig op dit punt. Ik raad ze aan om met ons samen te streven naar die centra om zo het illegale crossen te stoppen'. Als de motorzesdaagse wel door gaat staat de gedeputeerde van landschaps- en natuurbeheer dan langs de route?'
'Nee hoor'.

Rob de Groot

Oude spoorbaan ten zuiden van Gieten maakt ook deel uit van een route in de motorzesdaagse

Als hij niet doorgaat staat hij dan te juichen?
'Ik heb bestuurlijk een beslissing genomen.'

Kort na dit interview krijgt de redactie van Noorderbreedte het rapport 'Natuur in Drenthe' toegestuurd, waarin een overzicht wordt gegeven van de huidige toestand van de natuur in Drenthe. Het kan beschouwd worden als achtergronddocument bij het provinciaal Natuurbeleidsplan. Gedeputeerde Herman Lange schrijft in het voorwoord: *'Naar voren komt een provincie waarin waardevolle en gevarieerde natuur aanwezig is. Met deze informatie in de hand proberen wij een halt toe te roepen aan de aantasting van de natuur in Drenthe. Ik hoop dat wij er nog zorgvuldiger mee om zullen gaan'*

